1926 május 18. Kedd — Ára 1500 korona — Debrecen, VIII. évf. (110)

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 35000 KORONA
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59 SZÁM
TELEFON 3—48 SZÁM

Vallomások a frankhamisitási ügy politikai vonatkozásairól

Mikes és Zadravetz püspökök, Vass miniszter és Pallavicini őrgróf izgalmas szembesitése

Windischgraetz hitvallástétele az irredenta mellett

Budapest, május 17. A frankhamisitási bünper mai főtárgyalásán *Sztrache* főügyész inditványára a törvényszék elrendelte, hogy törvényszéki orvos vizsgálja meg *Hirr* György egészségi állapotát a kórházban és ehhez képest határoznak majd esetleges bizottság kiküldése iránt, amely Hirr Györgyöt a kórházban szükség esetén kihallgatja.

Páter Bónis tanut kérelmére a *tanuzási kötelezettség alól felmenti* a bíróság.

Majd áttérnek gróf *Sigray* kihallgatására, aki elmondja, hogy milyen körülmények között szerzett tudomást a frankhamisitásról.

Ezután *Jankovics Bésán* Endre gróf kihallgatása következett, aki azokról a tárgyalásokról tett vallomást, amelyeknél *Pallavicini* György Mikes püspök lakásán találkozott Vass miniszterrel, aki elmondotta, hogy Bethlen miniszterelnök azért küldte államtitkárát Perényihez vagy Nádossyhoz, hogy

akadályozza meg az egész tervet

Gróf *Mikes* János ugyanerről a tanácskozásról tesz vallomást. Részletekre nem emlékszik. *Prónay* államtitkárt azzal küldte a miniszterelnök Nádossyhoz, hogy vigyázzon, valami baj ne legyen. *Zadravetz* vallomásáról azt mondja Mikes püspök, hogy Zadravetz előtte kijelentette: *Nem baj, mert hiszen István gazda tudott a dologról.*

Sztrache főügyész ezután a tanu kihallgatásának függőben tartását kérte, mert

éles ellentét van ő és Zadravetz vallomása között.

Pallavicini semmit sem tud, csak következtet

Következő tanu *Pallavicini* György őrgróf volt, aki elmondja, hogy közvetlen tapasztalatból a frankhamisitási ügyre vonatkozóan semmit sem tud, csak hivatkozik arra, hogy mivel a szokolhamisitásban ugyanazok a személyek szerepeltek, mint a mostani hamisitásban és mivel a szokolhamisitóknak a kormány az ő értesülése szerint

menlevelet biztositó levelet adott,

ő abból következtette, hogy a frankhamisitásról is tudott a kormány. Egyébként *ő csak feltételezi azt*, hogy az 1921—22. évi hamisitás szerves összefüggésben áll az 1925. évi esettel.

Ezután az elnök kérdésére Windischgraetz hercegné bizonyos nyilatkozatára térnek át, aki Pallavicinek a vizsgálóbiró előtt tett vallomása szerint egy hosszabb beszélgetés alkalmával azt mondotta, hogy a büntetés mérvének tekintetében előnyösebb lesz a hercegre nézve,

ha a kormányt nem támadja

és ezzel nemássa alá a kormány helyzetét. Vallomása szerint gróf Károlyi Imrével január vége felé találkozott, aki azt mondotta, hogy

a kormány benne van a frankhamisitásban,

de nem mondotta meg, hogy információit honnan szerezte. Elmondja ezután, hogy az ő eszméje volt a *Vass* miniszterrel való tanácskozás. Azután több hirt halott *Bónis Páter* és *Hirr* György utján. Ez utóbbi adatok irásban vannak nála, de egy részük politikai természetü s nem tartozik a frankügy keretébe. Ebben van egy lényeges értesülés. Hirr György az állitja, hogy mielőtt a frankhamisitás megkezdődött volna, ő volt az összeköttető *Windischgraetz* herceg és *Bethlen* István között, akivel az egész kérdést előzetesen megbeszélték.

Ezután *Sztrache* főügyész intéz kérdéseket a tanuhoz, aki elmondja, hogy tudtával Windischgraetznek a szokolhamisitáshoz semmi köze sem volt.

Pallavicini vádaskodik

Ezután Auer Pál intéz kérdéseket Pallavicinihez, aki arról, hogy közvetlenül kik finanszirozták a frankhamisitást a hercegen kivül, nem tud semmit.

Kelemen védő: A vádlottak közül vannak olyanok, akik Bethlen miniszterelnökkel együtt voltak titkos egyesületekben?

Tanu: A vádlottak közül Bethlen és Nádosy Imre.

Elnök: Bethlen miniszterelnök nem vádlott.

Tanu: Bethlen István gróf és Nádosy annak idején egy titkos társaságnak voltak tagjai.

E kijelentésre felugrik helyéről *Nádosy* Imre:

Soha titkos társaságnak tagja nem voltam és nem is vagyok. Titkos társaság nincs.

Kelemen védő: Tudná azt bizonyitani, hogy a miniszterelnök és Nádosy egy titkos társaságnak voltak tagjai?

Tanu: Ezt bizonyitani nagyon nehéz. Közvetlen tudomásom van erről.

Bizonyitani nem lehet,

ha állitással szemben tagadások vannak. Ugyanannak a társaságnak voltak tagjai Bethlen, Nádosy és jómagam.

Kelemen: Mi ennek a társaságnak neve?

Tanu: Bizony már el is feledtem. *(Mozgás és derültség a hallgatóság köreben.)*

„Nem fontos, hogy egy Windischgraetzet elitélnek pár évre . . .“

Ezután az elnök *Windischgraetzet* szólitja, hogy mondja meg, hogy mi alapja van annak, hogy *Hirr* György volt az összeköttető Bethlen István gróf és ő közötte?

Windischgraetz: Erre vonatkozólag nem nyilatkozhatom. Kérdem azonban szabad-e reflektálni a tanu vallomására?

Elnök: Sőt.

Windischgraetz: Pallavicini barátom szóvá tett olyan dolgokat, amelyeknek célja az volt, hogy olyan nyilatkozatokat szögezetessenek le, amelyeket annak idején szabadlábon tettem a kormánnyal való összeköttetésemről. Én most szükségesnek látom leszögezni azt, miért nem kivánok erre vonatkozóan nyilatkozni. *Azért, mert nem az a fontos, hogy egy kormány bukik vagy marad, az sem fontos, hogy egy Windischgraetzet, egy Kovács Gáspárt elfognak, s elitélnek egy pár évre, hanem, hogy a meg nem alkuvás hirdetése,*

az irredenta hasson és az országnak kárára ne legyen.

Az vezet, hogy a per tárgyalása folyamán és annak következményeképen ne váljék lehetetlenné a jövőben sem akciók megcsinálása.

Mikes és Zadravetz szembesitése

Szünet után az elnök Zadravetz tanu elé tárja Mikesnek azt a vallosát, mely szerint Zadravetz azt mondta volna: Nem lesz baj ebből, mert István gazda tud róla. Ezzel szemben Zadravetz azt vallotta, hogy ilyen nyilatkozatot nem tett.

Zadravetz kijelenti, hogy

fenntartja vallomását.

Elnök, Mikes grófhoz: Fenntartja-e méltóságod azt a vallomását, hogy Zadravetz arra a kérdésére: nem lesz-e baj ebből a dologból, azt válaszolta, hogy nem gondolja, mert István gazda tud róla.

Mikes gróf: *Fentartom.*

Elnök: Tessék a szemébe mondani.

Mikes Zadravetz szemébe mondja állitását, de hozzáteszi, hogy Zadravetz *nem mint saját tapasztalatát tette meg kijelentését.*

Zadravetz: *Én viszont fentartom, hogy ezt a nyilatkozatot nem tettem.*

Vass József miniszter kihallgatása

A teremszolga ezután *Vass* József népjóléti minisztert szólitja be.

Vass József kihallgatása során előadja, hogy január 6-án Mikes gróf lakásán történt egy megbeszélés, melynek célja az volt, hogy a politikai helyzetnek bizonyos nehézségei megbeszéltessenek. *Pallavicini* itt felvetette azt a gondolatot, nem volna-e helyesebb, ha a kormány a frankügy állásának már ilyen időpontjában elhagyná a helyét.

Vass: Nekem akkor az volt a benyomásom az őrgrófról is, hogy teljesen jószándéku és hazafias megbeszélésnek készült ez a tárgyalás és hogy őt ilyen jószándék vezette. Elmondottam akkor, hogy a miniszterelnök urtól értesültem először a frankügy egész komplexumáról január 1-én, a miniszterelnök hazatérése után. A miniszterelnök akkor elmondotta azt, amit január 1-én az ügyről tudott, *a legnagyobb megdöbbenéssel, mert*

félelte az országot egy ilyen európainak igérkező botrányiól.

Említett egy levelet is, amellyel kapcsolatban *Prónay* bárót elküldötte az országos főkapitányhoz azzal a paranccsal, hogy ha tényleg van valami készülőben, nevezetesen ha hamis pénzek értékesitésével egyesek foglalkoznak, *minden erővel akadályozza meg.*

Elnök: Szó volt arról, hogy a miniszterelnök vagy a kormány más tagja már korábban tudomással birt erről az ügyről?

Vass: Nem emlékszem. Amennyiben volt, csak azt mondhattam, hogy a kormány egyik tagja sem tudott erről a dologról.

Gróf *Mikes*: A miniszter ur a legnagyobb precizitással adta elő vallomását és megfelel emlékezetemnek.

Vita Vass József és Pallavicini között

Elnök őrgróf Pallavicinihez: Az őrgróf ur pedig azt mondotta, hogy az üzenet ugy szólt, hogy *genfi utja alatt* ne merjenek csinálni semmit.

Pallavicini: *Lényegében ez volt*, de a szavakra nem emlékszem.

Vass: Azt hiszem lélektanilag megmagyarásható, ha az őrgróf ur ilyen formában emlékszik.

Pallavicini: Csak a szavakban van különbség köztünk, lényegileg teljesen azonos.

Elnök: Egészen más jelentősége van annak, hogy ne merjenek semmit csinálni és annak, hogy minden eszközzel akadályozzák meg.

Elnök ezután szembesiti *Vasst* és *Pallavicinit*, akik egymás szemébe mondva is fenntartják vallomásukat.

Ezután a védelem intézett kérdéseket a tanuhoz.

Szünet után elnök bejelenti, hogy a törvényszék elrendeli *Vass* József

igazságügyi miniszter megesketését, mert a felek nem inditványozták.

Hellözi örgróf Pallavicini megesketését, mert vallomása inga

dozást mutat.

Az elnök ezután a tárgyalást félbeszakitva, annak folytatását holnap délelőtt 9 órára tüste ki.

Megalakult az uj lengyel kormány

Varsó, május 16. Rataj marsal, aki a köztársasági teendőket látja el és Pilsudszky ma reggel Bartel képviselőt bizták meg a kormányalakitással.

Rataj szombaton este kinevezte az uj kormány tagjait. Az uj kormány a következőkből áll: Miniszterelnök és vasutügyi *Bartel* Kasmir képviselő, külügy ideiglenesen *Zalesky* Ágost, volt szentszéki követ, hadügyminiszter *Pilsudszky* József marsal, pénzügyminiszter *Cechowitz* államtitkar, közmunkaügy *Bronlewsky* tanár, ipari- és kereskedelmi miniszter *Gliwitz* osztályigazgató, ideiglenes közoktatásügyi miniszter *Mikulowsky* tanár, igazságügyminiszter *Makowsky* Vencel, ideiglenes munkaügyi miniszter *Yurkievitz* osztályigazgató, ideiglenes földmivelésügyi miniszter *Ratcinszky*.

Bartel miniszterelnök szombaton este a sajtó képviselője előtt kijelentette, hogy az uj kormány célja

a mostani állapot tisztázása.

A kormány legszilárdabban az alkotmányos alapra helyezkedik.

Marx lett a német birodalmi kancellár

Berlin május 17. Hindenburg birodalmi elnök dr *Marx* birodalmi igazságügyminisztert birodalmi kancellárrá nevezte ki és az eddigi birodalmi kormány tagjait megerősitette hivatalukban.

A kormánynak teljes erejével támogatnia kell a MANSz törekvéseit

Óriási érdeklődés mellett nyilt meg a miskolci MANSz országos kiállitása

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) Annak a nagy nemzetmentő munkának, amit a magyar asszonyok évek óta megfeszitett erővel és fáradságot nem ismerő kitartással végeznek, méltó bizonyitékát mutatták be Miskolcon a szombaton megtartott MANSz országos háziipari kiállitáson. A csonka ország lelkes asszonygárdája, akik összegyültek Miskolcon, büszkén mutathattak rá arra az óriási teljesitményre, amit a háziipar fejlesztése terén elértek és aminek beszédes tanubizonyságaképpen a Korona-szálló nagytermében müvészi gonddal elhelyezett és kiállitott anyag szerepelt.

Már pénteken délután mozgalmas képet mutatott Miskolc városa. A vidéki küldöttségek egyrésze, különösen a tiszántuliak ekkor érkeztek. Fogadó-bizottságok várták a vendégeket és vitték a kijelölt szállásaikra. Penn az Avas tetején óriási piros-fehér-zöld transparens ragyogott bele az éjszakába:

MANSz.

Szombaton délelőtt érkezett a vendégek nagyrésze. Az állomás környéke zsufolásig volt telve a várakozókkal. Leánycserkészek, a MANSz leányklubjának tagjai, diákok állanak fel a fogadtatásra s a MANSz óriási tábora várja

Kiebelsberg Kunó gr

kultuszminisztert, aki a kormányzóné képviseletében jön, mivel a kormányzóné fiát ért baleset miatt nem jöhetett,

Tormay Cecilet

és a többi illusztris vendéget, a MANSz budapesti vezetőséget, akiknek sorában ott vannak Ráday Gedeonné grófnő, Zichy Rafaelné grófnő, Szegedy M. Elemérné, Rhinc Béláné, Kiss Károly és sokan mások, Székely Jenő, Leidenfrost Aurél, Horváth Jenő államtitkárok, Ghyczy Tihamér ker. csendőrfőkapitány és a sok vidéki küldöttség.

Nagyszámban voltak különösen a Tiszántuli MANSz. csoportok képviselve. Debrecenből dr Tervey Tamásné, Ferenczy Miklósné, Tervey Rózsika, Erdélyi Margit, Hajdubőszörményből Kőbiös Samuné, dr Somossy Béláné, v. Kőszegi Frigyesné, dr Lévay Józsefné, Kerékgyártó Istvánné, Somossy Imréné, Buttyka Boldizsárné, Rab Istvánné, Uzonyi Mariska, Végh Kálmánné, Nádudvarról dr Tormay Gézáné vezetésével egy küldöttség, Földes nyolc tagu küldöttsége, Derecskéről dr Ertsey Péter nejével, Ertsey Lili, Berettyóujfaluból dr Fráter Lászlóné, Molnár Imrén é, dr Székely Gyula, Berettyószentmártonból Kántor Jánosné, Riskó Béláné, Leszkay Gyula, ott voltak a karcagiak dr Elbel Tiborné vezetésével és még számosan.

Egy lelkes, diadalut volt végig a MANSz vezetőinek utja a fellobogózott Miskolcon át. A fogadáson a főispán és polgármester vezetésével ott volt

Miskolc társadalmának minden vezető egyénisége.

Az autók és kocsik végtelen sora hozta a vendégeket a fogadásra várakozók ezrei között a városba.

Délután négy órakor a vármegyeház zsufolásig megtelt nagytermében Révész Kálmán dr ref. püspök neje, a MANSz elnöknője nyitotta meg a diszközgyülést, amelyen Tormay Cecile és Gerhardt Béláné mondottak beszédet, majd a Korona diszttermében óriási közönség jelenlétében Kiebelsberg Kunó gr kultuszminiszter nyitotta meg a kiállitást. Beszédében rámutatott arra, hogy a MANSz mindinkább erősebb szervezetévé válik az országnak és egyre erősbödik s a háziipari telepekkel megtanitja a magyar nőket arra, hogy

a családi élet harmoniájának felbomlása nélkül hogyan lehet kenyérkereső a nő

és épp ezért *a kormányzatnak teljes erejével támogatnia kell a MANSz törekvéseit*, mert ezek a nemzeti célokkal jelentenek egyet.

Három hatalmas telep van telve a kiállitott pompás anyagokkal. A kormányzó nejének sátra a főteremben van és az ott lévő elsőrangu gyapjukelmék és kész férfiruhák határozottan elsők. Nehéz volna leirni azt a hatalmas anyagot, ami fel van halmozva. Szőttesek, selymek, kézimunkák, bőrmunkák, készruhák, fürdőköpenyek, fonott butorok és a legkülönbözőbb tárgyak dicsérik a magyar asszonyok munkáját. Különös érdekessége a kiállitásnak a nagyszámban kiállitott *régi magyar, különösen pedig a szép szekely szőttesek.*

Este teán látták vendégül a miskolci asszonyok a vendégeket, ugyancsak a miskolciak vendégei voltak vasárnap a megjelentek a Bükkben, ahová külön vonatokkal

több száz ember ránduit ki

és az egésznapot a Lilafüred melletti vadregényes helyen töltötték el vidám hangulatban.

Megható volt különösen a kiránduláson, amikor *Kuyper Katharina*, Kuyper Dávid holland miniszter leánya, aki a magyar gyerekek hollandiai nyaralását is megszervezte és most a kiállitásra Miskolcra érkezett,

magyar nyelven köszönte meg Szederkényi Anna üdvözlését

és azt a meleg ünneplést, amiben részesitették. Amikor a holland nép változatlan szeretetéről biztositotta a magyarokat, *Nagy-Magyarország mielőbbi visszaállitásának reményében zárta be beszédét.*

„Minden magyar ember ugy szolgálja a hazáját, ahogy tudja"

Rakovszky belügyminiszter érdekes kijelentései a titkos társaságokról

A nemzetgyülés mai ülésén harmadszori olvasásban fogadták el az Ausztriával kötött kereskedelmi pótegyezmény becikkelyezését. Majd áttértek a belügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

Fábián-Feuermann Béla és *Petrovácz* Gyula felszólalása után *Szabó* Imre a szociáldemokrata párt nevében deklarációt olvas fel, melyben durva támadást intéz *Rakovszky* belügyminiszter ellen s kijelenti, hogy a szociáldemokrata párt *nem vesz részt a belügyi tárca költségvetésének vitájában.*

A jobboldal erre percekig tartó éljenzésbe, tapsba tör ki és viharosan ünnepli a belügyminisztert.

F. Szabó Géza reflektál a szociáldemokrata deklarációra s azt mondja, hogy

a belügyminiszter ezután még nagyobb népszerüségre fog szert tenni.

Szilágyi Lajos sürgeti a választókerületek beosztásáról szóló rendeletet. A költségvetést nem fogadja el.

Mokcsay Zoltán elismeréssel emlékezik meg Bethlen nehéz munkájáról, utána *Pakots* József szólal fel s azt a perfid állitást teszi, hogy a frankper mai tárgyalásán *két egyházfejedelem meghazudtolta egymást.*

Dabasi Halász: Nem igaz, csak másképpen emlékeztek!

Csik József a következő szónok. Reflektál Pakots beszédére s foglalkozva a szociáldemokrata deklarációval, kijelenti, hogy a szociáldemokrata párt képviselői ma is a szovjettel tartanak fenn kapcsolatot.

Ezután *Rakovszky* belügyminiszter szólal fel. Foglalkozik a szociáldemokraták deklarációjával. Az ellentét a szociáldemokraták és közte megvan, mert ő

hajlithatatlanul és mindenkor nemzeti alapon fog állani.

Ha ez az ellentét, ami miatt a szociáldemokraták nem hajlandók vele szóba állani, ugy kijelenti, *hogy ez az ellentét örökké fenn fog állni. (Éljenzés a kormánypárton és a középen.)*

A szociáldemokrata deklaráció szóvá teszi a frankügyben való szereplését. *Teljes nyugalommal várja a biróság itéletét.* (*Helyeslés.*) Hosszasan foglalkozik a titkos társaságok ügyével. Ő a maga részéről

nem lát módot arra, hogy törvénnyel korlátozzák a honpolgárokat olyan eskü letételében, amelyet leakarnak tenni

és amely nem irányul a nemzet, közrend, közerkölcsiség vagy vallásellen.

Fábián: És a köztisztviselők?

Rakovszky: Köztisztviselő olyan esküt, amely ellentétbe hozhatná hivatali esküjével, nem tehet. Egyébként kijelenti, hogy minden magyar embernek hazáját ugy kell szolgálni, ahogy tudja.

ATROCITÁSOK

— *Szigoru következetesség.* Öt hónap óta másról sem irt a liberális sajtó, mint a „*titkos*" és „*sötétben bujkáló*" irredenta szervezetről, melynek földalatti szelleme nem egyeztethető össze a magyar ember nyilt és egyenes karakterével. Igy szólt a *jogrend* mindennap háromszor-négyszer, amióta csak frankhamisitás reszketteté meg a karakán liberalizmus ózondus levegőjét s igy folyt ez Zadravetz püspök tanuvallomásáig...

A *Reggel* cimü macesztakaró-papir ama hétfői primet harsogta nagyhangu elvtársai között, melynek élessége a legliberálisabb füleket is próbára tette s ime — mit tesz Zadravetz — május 17-én már egy dörgedelmes hangu cikket ir a tábori püspök ellen, mert vallomásában kijelentette, hogy amig Trianon uralkodik, mindig lesz *titkos irredenta*...

Azt mondja a Reggel: *Zadravetz püspök dobraverte a magyar lélek legbensőbb titkát.* Mboch! Hát most meg az a baj, hogy nyiltan és nem titkosan irredentázunk?

Ugy látszik nem a magyar karakterben van itt a hiba, hanem a zsidó pszychében. Nem is *nyilt*, nem is *titkos* irredenta kell nekik, hanem egy általuk *titkosan* óhajtott, de *nyiltan* szétroncsolt ország, melyben az ellenséges ántánt jogrendi védelme alatt zavartalanul lehet ócsárolni a Zadravetz Istvánok lángoló hazafiságát...

NE VEGYE MÉG
füszer-, csemege- és italszükségleteit
mindaddig, mig meg nem győződik a
„Hangya" legujabb olcsó árairól
Főüzletek: Rózsa-utca Tisza-palota. Piac és Miklós utca sarok. — Fióküzletek:
a város minden részében

FŐISKOLA

Az „Árpád" Bajtársi Egyesület május 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta évi tisztujitó nagygyülését. A nagygyülés megnyitása után a mult évi tisztikar tartotta meg beszámolóját; örömmel állapithatjuk meg, hogy az Árpád B E. életébe a mult évben jobb idők hajnala köszöntött be. Majd az uj vezérség megválasztására került a sor. Vezér lett *Tankó* Béla, alvezér *Schwenzner* Lajos. Általában az egész választás egyhangulag folyt le. Ezután dr *Mitrovics* Gyula, az Árpád B. E. magisztere intézett beszédet a bajtársakhoz. Kifejtette, hogy még mindig a forrongások idejét éljük s nem tudhatjuk, hogy mikor következik el az erupció. Az ifjuságra történelmi feladatok várnak, mert nem lehet tudni, mikor szakad rank a honmentés feladata. Végül a vezér bezárta a nagygyülést.

Székely majális. Május 22-én esti 9 órai kezdettel rendezi a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete hagyományos majálisát a Nagyerdei Vigadóban. Jegyek kaphatók az Egyesületben Péterfia-utca 25 d. u. 2—4 óráig.

Utazási kedvezmeny a hazautazó szegénysorsu egyetemi hallgatóknak. A *Magyar Diákkülügyi Bizottság* a nyári szünidőre hazautazó szegénysorsu egyetemi és főiskolai hallgatók részére kedvezményes vasuti jegyet szerez. Jelentkezni lehet index és szegénységi bizonyitvány felmutatása mellett naponta 3—4-ig, a Diákkülügyi Bizottságnál, (Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 10. I. 7)

Jókai-ünnep Debrecenben

Rákosi Jenő beszéde

(*A Halduföld tudósitósától.*) A Jókai siremlék bizottság a Csokonai-kőrrel karöltve vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartotta matinéját a vármegyeháza disztermében. a Jókai-ünnep — mint láttuk — nem is annyira Jókai, mint Rákosi Jenő körül forgott, aki ez alkalomra 25 év után lejött Debrecenbe, ahol tiszteletére aránylag nagyszámu, de zsidókkal és liberálisokkal erősen kevert közönség gyült össze.

A müsor elején *Forray* István karnagy kiváló vezetése alatt a *Városi Dalegylet* énekelte el tökéletes szépségü előadással „A reményhez" cimü Csokonai-dalt, majd pedig *Hadházy* Zsigmond főispán lendületes szavakkal köszöntötte a megjelenteket. *Halassy* Mariska, a *Csokonai-szinház* kitünő müvésznője megrázó drámai erővel adott elő egy monologot, a „Szigetvári vértanuk" cimü Jókai-drámából. Utána *Rákosi* Jenő emelkedett szólásra és tartotta meg ünnepi beszédjét, amelynek kétharmad részében Debrecent méltatta. Megemlékezett a város látnivalóiról, elsősorban az egyetemi klinikáról, amely — mint mondotta — a találékonyságnak, az akaraterőnek remek munkája. Debrecen a tudomány, müvészet és költészet dolgában tanitómestere volt az egész országnak. A mult és a jövő ölelkezik Debrecenben, most épül az uj Debrecen, a nagyerdei tündérváros, ami szerinte a *„nagyszerü városi előljáróság"* érdeme. Debrecen hivatva van arra, hogy Magyarország Moszkvája legyen.

Rákosi ezután igy folytatta beszédjét:

Most már talán beszéljünk egy kicsit Jókairól is! Néhány rövid szóval méltatta a halhatatlan mesemondó értékeit, megemlékezett Jókai csodálatosan gazdag fantáziájáról. Jókai nem ugy festette az életet, mint ahogy van, hanem megmutatta az ideált, vagyis azt, hogy milyennek kellene lenni az életnek. Jókai Mór olyan tipikus példája a magyarnak, amilyet valóban csak Nagyenyed, Pápa, Debrecen tud produkálni.

Rákosi Jenő után *Timár* Ila énekelt három müdalt. Csodálatos tiszta, nagy vivőerejü szopránjának minden szépsége gyönyörüen érvényesült, *Szathmáry* Endre karnagy müvészi zongarakisérete mellett. *Oláh* Gábor *„Tündérsziget"* cimü remekbekészült költeményét olvasta fel nagy hatás mellett, majd pedig a *Városi Dalárda* énekével az ünnepség véget ért.

Laborfalvy Márkos Lujza női divatszalon tulajdonost *Papp* Károly egy. tanár az ünnepély után bemutatta Rákosi Jenőnek, mint Jókainé unokahugát. Édesanyját, Laborfalvi Márkosnét, született Laborfalvi Benke Rózát, Jókaiék örökbe akarták kislány korában fogadni, de a puritán gondolkozásu szülők féltették az iró-szinésznő házaspártól

A katholikus Legényegylet ünnepélyes zászlószentelése

Kitünően sikerült majális a Nagyerdőn

(*A Hajduföld tudósitójától.*) Pár hónappal ezelőtt *Fejes* Imre debreceni római katholikus lelkész lelkes buzgóságának és páratlan agilitásának eredményeképen megalakult a Kath. Legényegylet, mely rövid fennállása óta óriási népszerüségre tett szert a magyar közönség legszélesebb rétegeiben, A fiatal egyesület vasárnapi majálisa alkalmával tartotta lélekemelő zászlószentelési ünnepélyet, mely délelőtt 11 órakor a Polgári Lövölde mögött levő tisztáson tábori misével kezdődött. A szentmisét

Fejes Imre

káplán mutatta be, aki lélekbemarkoló s lángoló hazafiasságtól áthatott beszéd kiséretében szentelte fel a gyönyörü selyemlobogót.

A felszentelési ünnepség befejeztével megkezdődött a majális, melynek közönsége

rendkivül alacsony árak mellett

a késő éjjeli órákig szórakozott. Volt nyilt szinpad, Becsali csárda. cukrászda, söröző s kitünő táncmulatság.

A majális kifogástalan megrendezéséért *Fejes* Imre lelkészen kivül *Bánki* Lászlót és *Vincsler* Györgyöt illeti az elismerés.

Több mint 10 milliárd értékü beruházás fölött döntött a jog- és pénzügyi bizottság

Tóth Lajos és társai kapták a vágóhid kibővitésének munkáit - A világitási vállalat 4 milliárdos kazánrendelése

(*A Hajduföld tudósitójától.*) Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága hétfőn délután 4 órai kezdettel dr *Vargha* Elemér tb. főjegyző elnöklete alatt ülést tartott, amely iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Az ülés megnyitása után *Borsos* József müszaki főtanácsos jelentette be, hogy a város versenytárgyalást hirdetett a világitási vállalat hatalmas uj kazánjának szállitására, összesen négy ajánlat érkezett s ezek közül a legelőnyösebb a Ganz-Danubiusé, amennyiben ez a gyár 4314 millió koronáért hajlandó elkésziteni az uj kazánt. A vállalat 3 évre hitelez 11 5% kamat mellett. A müszaki főtanácsos javasolta, hogy a *Ganz-Danubius* ajánlatát fogadják el s fedezetül a világitási vállalat többlet bevételét jelöljék meg.

A javaslat fölött hosszas vita indult meg, amelynek során *Markovits* Elemér és *Radó* Rezső kifogásolták, hogy a világitási vállalat többlet jövedelméből akarják fedezni a költségeket. Amig a villanyárakat le nem szállitják, erről szó sem lehet. Szerintük a kazán beszerzésére amortizációs kölcsönt kellene felvenni.

Vásdry főjegyző kijelentette, hogy a magyar városok ismét 5 millió dollár kölcsön felvételéről tárgyalnak. Ebből a kölcsönből azonban csak később lehetne fedezni a szükségleteket, már pedig a világitási vállalatnak az uj kazánra sürgősen szüksége van. A kérdést tehát ugy lehetne megoldani, ha egy előre a többlet bevételből fedeznék a beruházást, a kölcsön felvétele után pedig ennek terhére tolnák át az összeget.

A jog- és pénzügyi bizottság elfogadta *Vásdry* főjegyző javaslatát, amellyel megpótolták az előadói javaslatot, mely szerint a kazánt a *Ganz-Danubiusnál* rendelik meg.

Vita az üzemzavarokról

Előzőleg még némi vita volt az áramszolgáltatás körül. *Fejér* Ferenc ugyanis szóvátette, hogy a városban állandóan napirenden vannak a világitási üzemzavarok.

Rimanóczy világitási vállalati igazgató erre azt mondotta, hogy üzemzavarok nincsenek, csak a hálózatfenttartási munkálatok miatt szünetel néha, előre bejelentett időben egy-egy helyen a világitás.

Fejér Ferenc kijelentette, hogy nem előre bejelentett időkben szünetel az áramszolgáltatás, hanem egyszer csak az irodában az emberre ráalszik a villany és nem is gyul meg két-három óráig. Tehát üzemzavarok igenis vannak.

Ezután a bizottság tudomásul vette azt a jelentést, amely a *Patronage Egyesület* működéséről szólt. Ezzel kapcsolatban azonban átirt az egyesülethez, hogy főként az utcán csavargó, kolduló gyermekeket vegye gondjaiba.

Felirat az iparosok adómérséklése érdekében

Tárgyalták ezután az iparosság nagygyülésén hozott határozatot, mely szerint az iparosok azt kivánják, hogy a kormány gondoskodjék a munkásbiztositási törvény megalkotásáról és léptesse életbe ujra a *Munkásbiztositó Pénztár* autonomiáját. — A bizottság javasolja a város közgyülésének, hogy támogatva az iparosság kérelmét, hasonló irányu feliratot intézzen a népjóléti miniszterhez.

Az iparosság kérelmére feliratot intéznek a pénzügyminiszterhez is és pedig az adóztatás kérdésében. A debreceni iparosok ugyanis azt kivánják, hogy a kormány léptesse életbe az egyfázisu forgalmiadó rendszert, csökkentse az adminisztrációt, tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, mérsékelje a mult évben megallapitott s ma már tul magas forgalmiadó általányokat, végül kivánja az iparkamara, hogy az adókivetés ne becslés utján, hanem a tényleges állapotnak megfelelően történjék.

Tóth Lajos és társai cégnek adják ki a vágóhidi épitkezéseket

Hosszu vita fejlődött ki a vágóhidi épitkezések vállalatbaadása körül. A vágóhidi épitkezésekre négy debreceni cég tett generál ajánlatot s ezenkivül 46 ajánlat érkezett be a részletmunkakra.

Borsos József müszaki főtanácsos azt javasolta, hogy az épitkezési munkát *Tóth* Lajos és társainak, a részlet munkákat megosztva, több debreceni kisiparosnak adják ki, a közvágóhid gépberendezéseit pedig *Tóth* Lajos utján a Schlick—Nicholson gépgyártól rendeljék meg.

A javaslat fölött hosszas vita indult meg, melynek során *Schwartz* Vilmos és *Markovits* Elemér azt kivánták, hogy az épitkezés a „*Stabil*" elnevezésü cégnek adják ki munkára. A Stabil ajánlata ugyanis 127 millióval olcsóbb volt, mint a *Tóth* Lajos és társai debreceni cégé. — Miután azonban a *Stabil* idegen cég, a városi tanács — el kell ismerni, hogy nagyon helyesen,— *Tóth* Lajost és *társait* ajánlotta, annál is inkább, mert a közszállitási szabályzat szerint a *helybeli cégeket kell a vidékiekkel előnybe részesiteni.* A gépberendezés megrendelésére vonatkozólag többen kifogásolták, hogy mig a Mechanikai gyár 1020 millióért hajlandó szállitani a gépeket, addig a Schlick—Nicholson 700 millióval többet, vagyis 1724 milliót kér s mégis ezt a drágább ajánlatot kivánja a tanács elfogadtatni.

Miután azonban *Vásdry* főjegyző és *Borsos* müszaki főtanácsos megmagyarázták a bizottsági tagoknak, hogy a Mechanikai gyár által szállitandó gépek *nem alkalmasak a debreceni vágóhidra*, elfogadták azt a javaslatot, mely szerint az épitkezést Tóth Lajos kapja meg, ő köteles megrendelni a Schlich—Nicholsontól a gépberendezést is, a részletmunkákat pedig debreceni iparosoknak adják. Ilyen módon *a vágóhid kibővitése az uj gépekkel együtt 6626 millióba fog kerülni.*

A szennyvizszürőtelepi épitkezés vállalatba adása

Végezetül elhatározták, hogy a szennyvizszürőtelepen épitendő magtár munkálatait a legolcsóbb ajánlatot tevő generálvállalkozónak, *Asztalos* András és *Fülep* András debreceni cégnek adják ki, amely 908 millióért hajlandó az épitkezést elvégezni.

Iróasztalt
keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek.

Lélekemelő keretek között folyt le a piarista emlékművek leleplezési ünnepsége

Dr Lindenberger János tábori miséje — A katonaság, Vitézi Szék és Debrecen város tiszteletadása a piarista hősök emléke előtt

(A Hajdaföld tudósitójától.) A magyar tudomány és irodalom s vele kapcsolatban a magyar pedagógia ujkori történetének legszentebb lapjairól egy szerzetes rendnek élete tündöklik felénk, hogy a mélységes hitélet s lelkesülő, nagy hazaszeretet egybefonódó szellemével örökérvényü értékek utjait világositsa meg.

A Kegyes Tanitórendnek két és fél évszázados magyarországi működését az a szent erő, győzelmes krisztusi élet s önfeláldozó, magyar imádat határozta meg, *melynek jegyében s amelynek igazságával nemzeti kulturánk mérhetetlen sok kincset adott a Regnum Marianum halhatatlan dicsőségének.*

Nagy és megáldott nevek glóriás fénye tükröződik át ezen a dicsőségen: *Dugonics* András, *Révai* Miklós, *Simai* Kristóf, *Jaroslai* Elek, a világhirü filozófus, *Erdődi* Imre, Branyiszkó hőse és más lánglelkü szellemóriások. Az ujabbak közül dr *Varju* János kultürhistorikus, dr *Jászay* Rezső, a legnagyobb magyar oknyomozótörténész, dr *Titz* Antal apologéta, *Pintér* Pál, dr *Vörös* Cyrill természettudósok, dr *Suták* József és *Lóky* Béla mathematikosok, *Sik* Sándor költő, *a diákcserkészet megalapitója*, dr *Hám* Antal, *Magyar* Gábor, a nagy pedagógusok, dr *Lukáts* József, a kiváló egyházjogász és hitszónok, dr *Balanyi* György, dr *Kornis* Gyula, dr *Schütz* Antal egyetemi professzorok s a hires tanárok hosszu sora, akiknek lelkivilága száz és százezer magyar diáknak adott életteremtő utravalóul szellemi erőt, hitet és kifogyhatatlan szeretetet. *Van-e piarista diák, ki imádságaiba be ne foglalná a tudós és rendithetetlen meggyőződésü Kummergruber Emilek nevét, akiknek lángoló hazaszeretetétől, izzó és hevitő magyarságától, odaadó életük soha meg nem hálálható szent példaadásától egy uj Magyarország harcos serege szentelődött el nagy célok szolgálatára.*

Ennek a seregnek mártirjai is vannak. A debreceni piarista főgimnázium volt növendékei közül *több, mint negyven hősi halott didk*, akiknek emlékét vasárnap óta egy kivilágitott emléktáblán kivül az a lélekemelő ünnepség hirdeti, melyet a Piarista Diákszövetség rendezett méltó és alázatos, nagy tiszteletadásul.

A piarista intézet kettős leleplezési ünnepélye

A római katholikus reálgimnázium szombat-esti lampionos felvonulása után, melyről a *Hajdaföld* már részletesen beszámolt, vasárnap délelőtt zajlottak le diszes és impozáns keretek között a diákszövetség szoborleleplezési ünnepségei. Az intézet udvarán felállitott tábori-oltár előtt Debrecen magyar társadalmi életének minden számottevő kiválósága megjelent. Ott láttuk a Tisza István Tudományegyetem ezidei tanácsát: dr Lencz Géza rektort, dr Iványi Béla, dr Huszella Tivadar, Csikesz Sándor, dr Szabó Dezső dékánokat ünnepi diszben, a jelvényeket tartó diszruhás szolgáktól kisérve, dr Jászay Rezső rendkormányzósági asszisztenst, dr Baltazár Dezső ref. püspökét, Papp Gyula szentszéki tanácsost, vitéz László Miklós vegyesdandárparancsnokot, a Hajdumegyei Vitézi Szék diszbeöltözött küldöttségét vitéz Nagy Pál tábornok székkapitány és Porubszky Andor százados vezetésével, dr Perjéssy Mihály Kelemen Ernő táblai tanácselnököket, dr Szathmáry Istvánt, az Éredő Magyarok Egyesületének debreceni elnökét, dr Papp Károly, dr Láng Nándor, dr Hankiss János egyetemi tanárokat, dr Serly Jenő, dr Koháry József, dr Kerekes táblabirákat, dr Szarukán Sándor, dr Veverán György bankigazgatókat, özv. Garda Dezsőné Mansz-elnöknőt és Debrecen közéletének sok más előkelőségét. A piarista diákszövetség tagjait Geréby György földbirtokos, elnök, Mihalovits Jenő gyógyszerész és dr Derekassy István főorvos vezették. A közönség széksorai mögött a kegyesrendi tanári kar és a négyes sorokban felállitott ifjuság helyezkedett el. Nyolc óra után

dr Lindenberger János

apostoli kormányzói helynök, pápai prelátus mondott ünnepélyes szentmisét Rózsa István, Kummergruber Emil és Tárkányi Ferenc piarista atyák segédletével, miközben a Szent László Dalegylet szebbnél-szebb egyházi énekeket adott elő. Minden szem könnybeborult, amikor offertórium előtt Jacobi Antal fővárosi énektanár remekzengésü hangjan eléneklte Koadela Gézának Papp Mihály versére szerzett lélekbemarkoló imádságát:

„Miatyánk Uristen ki vagy a mennyekben,
Add, hogy hazánk ujból szabad, nagy lehessen.
Száritsd fel a könnyet, vess véget a jajnak
Nyujts reményt, biztatást annyi sok martirnak,
Idegen rabságban sinylődő magyarnak.

Miatyánk Uristen, tekints le a földre,
Egy bünbánó nemzet térdel könyörögve
Milliók ajkáról esdő ima rebben:
Miatyánk Uristen, ki vagy a menyekben,
Add, hogy hazánk ujból szabad, nagy lehessen!"

A szobor- és emlékmű-leleplezés

A tábori mise befejeztével az ünneplő közönség átvonult a reálgimnázium előcsarnokába, ahol leleplezésre várt Kalazanti Szent József rendalapitónak Margó Ede által megmintázott gyönyörü szobra és a hősi halottak diszes emléktáblája. Dr *Lukáts* József bevezető beszédében elmondotta a két emlékmü történetét, melyek közül a szobor

dr Lindenberger János

prépost-plébános ajándéka, az emléktáblát pedig a Diákszövetség állitotta elhunyt bajtársai emlékére s ezzel a kegyeletes ténykedésével juttatja kifejezésre megalakulását. Az igazgató beszéde után

Geréby György

elnök felkérte a rendkormányzóság képviselőjét, hogy adja meg az engedélyt a leleplezésre.

Dr Jászay Rezső

magával ragadó erejü, gyönyörü beszédében a hazaszeretet s önfeláldozó hősiesség nagy históriai alakjait állitotta a közönség lelki szemei elé s szónoklata végén annak az óhajának adott kifejezést, hogy Kalazanti Szent József szobra s az emléktábla örökké fényes szimboluma legyen a diákok hazaszeretetének. Utána

dr Zempléni Vilmos

orvos mondott költői szépségü beszédet a volt növendékek nevében.

— Piarista diáktestvérem — mondotta többek között — mindegy az, hogy közülünk az egyik a Szamos partján, a másik a nyitrai hegyek alatt, a harmadik a Hortobágy szélén hallgatta a kegyes atyák tanitását és intelmeit. Mi egyek vagyunk valamennyien, mert egy családdá forraszt össze a Kalazanti Szent József szelleme. Mi ma azért jöttünk ide, hogy köszöntő és köszönő ajándékul fogadalmat tegyünk le: megfogadjuk, hogy az élet nagy harcát azokkal a tiszta és nemes fegyverekkel akarjuk megharcolni, melyeket Kal. Szent József szellemében a Kegyes Tanitórend atyái adták kezünkbe.

Ugy legyen! Excelsior!

A nagy tetszéssel fogadott dikció után

Gévay Béla

I. oszt. tanuló a jelenlegi diákok nevében tett fogadalmat a rendalapitó eszméinek követésére, majd

dr Lindenberger János

nagy segédlettel felszentelte az emlékműveket, melyeket

dr Schlotter Ferenc

leplezett le nagy hatásu beszéd kiséretében.

Óriási hatást váltottak ki a közönségből

vitéz László Miklós vegyesdandárparancsnok és vitéz Nagy Pál tábornok

lélekbemarkoló s lángoló hazaszeretettől átitatott szavai, melyekkel a hősi halottak emlékművét a vegyesdandár, illetve a Vitézi Szék nevében megkoszoruzták. Dr *Visdry* István főjegyző Debrecen város koszoruját helyezte el, végül pedig

Lukáts József

mondott köszönetet a szeretet és hála impozáns megnyilvánulásáért.

— A piarista ifjak rajongásával veszem át — mondotta — a két emlékművet. — Az egyik az Isten iránti imádást, az erkölcsi integritást, a másik a hazaszeretetet, a területi integritásnak mártirvérrel megpecsételt gondolatát szimbolizálja. Az elsőn keresztül jutunk el a másodikhoz, a megmüvelt és megedzett lelkü magyar ifjuság által a boldog és hatalmas Nagy Magyarországhoz.

Az átvétel után az intézet cserkészei, fiu- és leánynövendéki diszfelvonulásban léptettek el az emlékművek előtt.

Matiné a szinházban

Délelőtt 11 órakor a Csokonai-szinházban magas szinvonalu matiné fejezte be az ünnepségeket, melynek keretében *Jakobi* Antal énekművész, zeneakadémiai tanár és a fiatal müvészgárda két nagytehetségü és világhirnév előtt álló tagja: *Machula* Tibor csellomüvész s *Sonkoly* István hegedümüvész ragyogtatták meg tudásuknak finom és kivételes értékeit. *Kovássy* Miklós mély átérzéssel szavalta el *Liszt* Nándor: *Magyar diákok* c. alkalmi melodrámáját, az intézet leánynövendékei ritmikus tornagyakorlatokat mutattak be *Vidoni* Jenő IV. oszt. tanuló preciz zongorakisérete mellett. Nagy sikert aratott *Majoros* Erzsébet és *Belházy* Irma müvészi táncjelenete. A müsor szépségéhez a háziezred zenekara *Nóth* Antal főkarmester vezénylése mellett két számmal járult hozzá. Nagy elismerés illeti meg *Auer* Kálmán tornetanár munkáját, aki a táncokat s a melodráma élőképeit kifogastalan izléssel s tudással rendezte meg. A zeneszámokat dr *Diczig* Alajos kisérte zongorán a tőle megszokott finom aláfestéssel.

A Kékek Clubja Ericz Ernő-emlékünnepélye

A debreceni Kékek Clubja elhunyt tagjának, az emlékművön megörökitett dr *Ericz* Ernő ügyvédnek emlékére hétfőn reggel méltóságteljes ünnepélyt rendezett, mely a római katholikus templomban istentisztelettel kezdődött. A szentmisét

Mellan Márton

pápai kamarás, a Kékek Clubja tagja mondotta. Az Ericz-familia tagjain kivül megjelentek dr *Tóth* Emil elnök és dr *Winkler* Jenő igazgató vezetésével a következő clubtagok:

dr Antal Antal főszolgabiró, dr Bányay József járásbiró, dr Baróthy Zoltán táblabiró, Demjanovits Miklós a járásbiróság elnöke, dr Des Combes Emil városi ügyész, dr Böszörményi Béla ügyvéd, Geréby György földbirtokos, Kotbély József kormányfőtanácsos, főmérnök, Jerzsák Béla mérnök, dr Jósa László egy. tanársegéd, dr Kovács Jenő ügyvéd, dr K. Nagy Zoltán ügyvéd. Nagy Jenő, Adamits Béla, dr Orosz Jenő bankigazgatók, dr Pauchly Géza orvos, Perczel Miklós foto-müvész, Móricz Bertalan földbirtokos, dr Mező Sándor kir. ügyész, Surgoth Jenő m. kir. gazdasági főfelügyelő, dr Tatay Zoltán városi tanácsnok, dr Bige Géza ügyvéd, dr Serly Jenő táblabiró, Rostás Elemér mérnök, Török Tibor gyáros, Rickl Antal, Weszter Béla nagykereskedők, Zivuska Ferenc ezredes, Zivuska Andor Mév. titkár és ifj. dr Liszt Nándor, a Hajdaföld munkatársa.

Az emlékmü előtt

dr Unger József

járásbiró, a Kékek Clubja egyik alapitó tagja mondott gyönyörü emlékbeszédet a wolhyniai mezőkön elesett Ericz Ernőről, majd egy müvészi kivitelü, kék és nemzetiszinü szallaggal felékesitett bronzkoszorut helyezett el az emléktáblán. A kegyeletes megemlékezésért az intézet nevében dr *Lukáts* József igazgató, az Ericz-család nevében dr *Bahunek* Elemér táblabiró mondott megható köszönetet.

1 méter mosó delin
karton vagy voile
14.500 korona
Női harisnya — — — 7.000 K
Férfi fuszekli — — — 6.000 K
Benyáts Emil
Főtéri üzletében (Tisza palota)

HIREK

1926 május 18. (Kedd)

Prot.: Erik. Kath.: Venanc vt.

A Meteorológiai intézet jelentése

Ma reggel 7 órakor Budapesten 17, délben 16.2 C fok volt a hőmérséklet

Időprognózis: Jobbára felhős idő, némi hősülyedéssel és esetleg egy kevés esővel

—

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-utca 18.), Arany Egyszarvu (Kossuth-u. 8.) Muraközy (Hunyady-utca 5.). Magyar Korona (Péterfia-utca 10.), Nádor (Szent Anna-utca 66), Csokonai (Mester-utcsa 43.) Arany János (Csapó-utca 77).

—

— **Miért maradt el a pápai nuncius látogatása?** A piarista diákszövetség nagysikerü szoborleleplezési ünnepélye alkalmából sokan találgatták Calsare Orsenigo pápai követ debreceni látogatása elmaradásának az okát. Minthogy e találgatások sokféle, helyt nem álló szóbeszédre adtak alkalmat, a *Hajdufőld* kötelességének tartja megirni, hogy — mint a legautentikusabb helyről jött értesités is bizonyitja — a nuncius kizárólag hivatalos elfoglaltsága miatt nem jöhetett el Debrecenbe. Calsere Orsenigo annak idején a legnagyobb szeretettel igérte meg debreceni látogatását és Debrecen hivatalos vezetősége is mindent elkövetett, hogy a pápai követ fogadtatását és itt tartózkodását diszessé és meghitté tegye. Az ünnepségeken való részvételt az a körülmény akadályozta meg, hogy a nunciushoz váratlanul külföldi diplomaták érkeztek hivatalos ügyek megbeszélése végett.

— **Cserkész- és ifjuségi vöröskeresztes kiállitás.** A Magyar Cserkész-szövetség IX. kerülete a Magyar Ifjusági Vöröskereszt hajdumegyei kerületével együtt a pünkösdi ünnepek alatt, illetve május 21—24 ig bezárólag vásárral kapcsolatos kiállitást rendez, amikor is e két testvérintézmény bemutatja majd mindazon kézügyesitő munkáját, amit csoportjai ez iskolai évben végeztek. Az iskolák már is nagy számmal jelentkeztek a kiállitáson való részvételre, ugy, hogy az igen szépnek és gazdagnak igérkezik.

— **A debreceni mérnökkongresszus.** Pünkösd két napjan lesz Debrecenben a *Magyar Mérnökök és Épitészek Nemzeti Szövetsége* országos vándorgyülése. A mérnökök pünkösd első napján a Hortobágyra randulnak ki, ahol a programmon némi változás állott be, amennyiben a tervezett gyalogséta helyett a résztvevők a halastavat látogatják meg és onnan a fél 11 órai vonattal a hortobágyi csárdába mennek át. A csárdában a közös ebédnél egy terités ára ital nélkül 25 ezer korona. Vasárnap este a Polgári Lövöldében társasvacsora fél 8 órai kezdettel, egy terités ára 30 ezer korona ital nélkül. A Hortobágyra való kiutazásnál a vasuti jegy ára oda és vissza tisztviselőknek 13.600, másoknak 37.400 korona. A debreceni mérnökegyesület tagjai a programm bármely részén való részvételüket jelentsék be a 15—22. telefonszám alatt legkésőbb május 20-ig déli 14 óráig. Egyben felkéri a Mérnök és Épitészek Szövetsége tagjait, hogy a pünkösd hétfőjén délelőtt fél 10 órakor a vármegyeháza disztermében tartandó nagygyülésen teljes számban jelenjenek meg.

Vitéz László Miklós körletparancsnok elrendelte a térzenék beszüntetését

(A Hajdufőld tudósitójától.) Debrecen városa még 1920 ban 100,000 koronát adott a debreceni honvédzenekar hangfelszerelésére. Ezzel szemben — a városi tanács szerint — a honvédzenekar kötelezettséget vállalt arra, hogy a térzenéket ellátja. Most vitéz *László* Miklós tábornok, vegyesdandár körletparancsnok átiratot intézett Debrecen városához, amellyel közölte, hogy 1920-ban adott 100,000 korona olyan csekély összeg volt, hogy ma már a katonazenekar nem vállalhatja a térzenék megtartását, éppen ezért ő

elrendelte a térzenék beszüntetését.

A városi tanács, foglalkozva ezzel a beadvánnyal, ugy határozott, hogy *ragaszkodik a térzenék megtartásához* s erről értesiti vitéz *László* Miklós vegyesdandár parancsnokot. A tanács álláspontja az, hogy annakidején kifejezetten azzal a kikötéssel adták a 100,000 koronát, hogy ezért a honvédzenekar *évtizedes szokáshoz hiven állandóan megtartja a térzenéket.*

Hatévi fegyházra itélt notórius betörő

(A Hajdufőld tudósitójától.) *Elek* Gábor hajduböszörményi napszámos több mint 20 évet töltött betöréses lopás büntettei miatt különböző fogházakban és börtönökben. Legutóbb 1925 október 4 én szabadult ki és hazament Hajduböszörménybe, ahol november 17 ig mintegy

18 betöréses lopást követett el.

Azonban csakhamar csendőrkézre került, majd beszállitották a debreceni ügyészség fogházába, ahol a mai napig előzetes letartóztatásban volt.

A debreceni törvényszék *Jeney* tanácsa hétfőn vonta Eleket a lopásért felelősségre és bünösnek mondva ki

6 évi fegyházra itélte.

A vádlottak padjára kerültek az orgazdák is, névszerint *Magyar* Edéné debreceni, Burai Bálintné alsójózsai és *Elek* Imréné téglási napszámos asszonyok is, akiknek bünössége a tegnapi főtárgyalás folyamán szintén bebizonyosodott, amiért a bíróság 250 illelőleg 150—150 ezer korona pénzbüntetésre itélte. Eleket mint közveszélyes munkakerülőt a büntetés kitöltése után *dologházba utalják.*

Debrecenben hamis 100 dollárost akartak forgalomba hozni

Berger Ernő oláh megszállott területről jött zsidó a hamispénzterjesztő - A rendőrség őrizetbe vette Bergert

(A Hajdufőld tudósitójától.) A debreceni rendőrség hétfőn délelőtt letartóztatta *Berger* Ernő 29 éves ermihályfalvai oláhországi zsidót, aki Debrecenben egy *Wieser* Albert nevü fajsorsosának

egy hamis 100 dollárost akart eladni.

A hamisitó galiciánert, aki oláh megszállott területről most jött Debrecenbe, ugy sikerült ártalmatlanná tenni, hogy Wieser gyanusnak találta az eladásra kinált 100 dollárost, amelyet azonnal elvitt az *Általános Hitelbankba,* ahol megállapitották, hogy a pénz hamis. Wieser erre valami ürüggyel odacsalta Berger Ernőt, közben értesitették a rendőrséget, amely kiszállva a helyszinére, letartóztatta Bergert, akit *Rózsa* Miklós detektiv azonnal bevitt a rendőrségre, ahol dr *Mayer* Andor hallgatta ki a hamispénzterjesztő zsidót.

Berger Ernő azt vallotta, hogy Ermihályfalván egy *Freund* Pinkász nevü ismerősétől kapta a 100 dollárost, amelyet már két szatmári bankban is be akart váltani. Az egyik bankban azt mondták, hogy a pénz jó, a másikban ellenben megállapitották, hogy hamis.

A debreceni rendőrség vizsgálat alá vette a Berger 100 dollárosát, melyről kitünt, hogy primitiv eszközökkel, de rendkivül ügyesen készitett hamisitvány. A hamisitók ugyanis

egy kétdolláros amerikai bankjegyet 100 dollárosra javitottak ki

éspedig oly ügyesen, hogy a hamisitványt csak nehezen, a világosság felé tartva lehet felismerni.

A debreceni rendőrség az esetről azonnal értesitette a budapesti főkapitányságot, a nyirábrányi rendőri kirendeltséget, mely utóbbi még az elmult nap folyamán érintkezésbe lépett az oláh hatóságokkal. Nem lehet tudni ugyanis, hogy Berger Ernő hátamögött nem áll-e egy kiterjedt pénzhamisitó bünszövetkezet.

Ingyen életnagyságu fényképll

Ingyen életnagyságu fénykép!

Neumann Nándor festékkereskedése

Csapó-utca 8. szám

Ingyen életnagyságu fénykép!

minden 50.000 korona vásárlás után egy életnagyságu fényképnagyitást ad t. vevőinek ingyen, csupán a paspartu keretezésért fizet 60.000 koronát.

— ***Rádió műsor.*** *Kedd, május 18 Budapest* (560) 2: 9,30, 12,00 és 3,00: Hirek, közgazdaság, 4,00: Ifjuségi vöröskereszt előadás (Sugár Béla tanár), 5,00: Cigányzene, 6,30: Jogtudományi előadás, 7,00: A m. kir. Operaház „Tannhäuser" előadása Jeritza Mária vendégfelléptével, *Külföld*: 3.45: Berlin (504) 10: Uj könyvek, 4,00: Bern (435) 6: Zene, 5,00: Berlin: Szavalatok, 5,30: Berlin: Kamarazene, Prága (365,5) 5: Mesék, 6,00: Breslau (418) 1,5: Mesék, 7,00: Berlin: Angol tanfolyam, Brünn (521) 2,4: Zenekari hangverseny, Prága: Nemzeti Szinház előadása, 7,10: Wien (581) 7: Francia tanfolyam, 7,30: Oslo (382) 1,5: Angol tanfolyam, 8,00: Bern: Zenekari hangverseny, Brünn: Rendezvous, Oslo: Norvég est, 8,15: Wien: Schrammel-kvartett, 8.25: Breslau: Katonazene, 8,30: Berlin: Prehauser-komédia, Zürich (518) 1: Egyfelvonásosok, 8,40: Róma (425) 3: Hangverseny, 9,00: Osio: Felolvasás, 9 15: Wien: Vidám bécsi est, 9,20: Berlin: Vig zeneest

— **Uj rádió-könyvek.** Molnár: Gyakorlati rádió, Günther: A rádió diadala, Incze: Rádió, Meade: Rádió, Török: Radió, Sztrokay: Rádió. Ezen könyvek kaphatók Antalffy könyvkereskedésben. Telefon 612.

Közérdekü levelek

— ***Jókai emléke, negyvenöt hősi halott, öreg publicista és más egyebek. Kapuk a következő közérdekü levelet.*** Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A debreceni piarista főgimnázium hősi halált halt diákjainak szent emlékezetét vasárnap délelőtt ünnepelte Debrecen magyar társadalma. Ugyanakkor *valami megfoghatatlan és kifürkészhetetlen, különös véletlen folytán* egy agg fővárosi hirlapiró, aki a veszedelmes tendenciaju *Pesti Hirlap* cikkirója, emlékbeszédet (? ? ?) mondott Jókai Mórról. Ugyebár, kedves Szerkesztő Ur, Jókai emléke kizárolag csak május 16-hoz volt kötve és 17-én már nem lett volna illendő dolog a kegyeletes megemlékezés? Na és, ha igy áll a dolog, akkor legalább a szónok nemcsak beszédje végén, pár szóban, hanem elejétől végéig Jókairól beszélt volna! Hiszen ugysem tudunk meg egyebet, minthogy a nagy magyar regényiró előbb fedezte fel az északi sarkot Amundsennél...

Hát sok mindent lehetne erről az esetről beszélni. Mert azt még értem, hogy a legöregebb liberális ujságirót Debrecen város diszpolgárává választotta, de, hogy miért kell pont épen övele, a magyar nemzeti mozgalmak folytonos piszkálgatójával és a kóser koszt dicsőitőjével mondatni a Jókai-beszédet, épen a hősi halottak emlékünnepélyének napjan s órájában: azt igazán nem értem. *Hát lehet ezt egyáltaldban nem érteni?* Tisztelettel: *a Budapesti Hirlap egyik elaggott előfizetője.*

— **A katonaság éles lövészete a sárkuti tanyánál.** A helybeli m. kir. 11. honvéd gyalogezred május 19, 20, 21, 26, 27 és 28-án reggel 6 órától d. u. 15 óráig a pallagpusztai vasuti állomás közelében a Sárkut tanyánál levő katonai lőtéren éles lövészetet tart. A közigazgatási hatóság figyelmezteti az érdekelt közönséget, hogy ezeken a napokon a jelzett idő alatt a tilalmas területen vagy annak közelében senki ne tartózkodjék — s a lezárt részre semmiféle állatott ne hajtson.

— **Legmegbizhatóbb** molykár ellen megóvó intézet Nagy József szücsnél, Szent-Anna-utca 3.

APOLLO MA **VIGSZINHÁZ**

ZORO és HURU-val

Strandfotografusok

Repülő autó

HARRY PIEL-lel

— **Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden ujságárusnál.**

— **Szemetel „Az Est“ a város utcáin.** Szombaton este egy autó robogott végig a debreceni utcákon s a gépkocsiból egy faji kinézésü egyén két kézzel szórta *„Az Est“* röpcédulái t, melyek papirszeméttel boritották be az egész utcát. *Vásáry* főjegyző — aki éppen arra haladt — megállitotta az autót és megtiltotta a nagy arányu szemetelés folytatását. A városi tanács hétfőn foglalkozott ezzel az üggyel s elhatározta, hogy átir a rendőrséghez, amelyet felkér, hogy jövőben kisérje nagyobb figyelemmel a röpcédula szórást és ha az az utcák tisztaságának rovására megy, erélyesen lépjen közbe.

— **Kaszálás a Hortobágyon.** *Zöld* József tanácsnok, a gazdasági ügyosztály vezetője elrendelte, hogy a Hortobágyon a fü kaszálását kezdjék meg. A hortobágyi pusztán szép magas fü nőtt, de a jelenleginél jobb fütermésre már nincs kilátás.

— **Müvészi kézimunkakiállitás és vásár Debrecenben.** Május 21, 22. és 23-án a Bika üvegtermében müvészi kézimunkakiállitás és vásár lesz. A kiállításon a legszebb gobelin, Richelien, tüfestés és typoon munkák fognak szerepelni. A debreceni müvészetkedvelő közönség régi vágya fog teljesedni ezen kiállitással. A kiállitás reggel nyolc órától este nyolc óráig egész nap nyitva lesz. Belépti dij 5000 korona.

— **Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden ujságárusnál.**

— **Megnyilt Kornfeld uridivatháza** (volt Arany Bika divatház) **kalapok, fehérnemüek, női és férfi harisnyákkal dusan felszerelve. Kirakatainkban meggyőződhetik olcsó szép áruinkról.**

— **Tárgysorsjátékot rendez a Jótékony Nőegylet.** A városi tanács legutóbbi ülésén *Csürös* Ferenc tanácsnok bejelentette, hogy a *Jótékony Nőegylet* tárgysorsjáték rendezésére kapott engedélyt és közelesen meg is kezdi az akciót, amelynek során összesen 40.000 darab sorsjegyet hoznak forgalomba,

— **A „Hangya“ Szövetkezet** pengő értékü részjegyei elkészültek. Felhivjuk a Szövetkezet t. tagjait, hogy a régi részjegyekkel **1926. május 25-től fogva a „Hangya“ Központi irodájában Kossuth utca 7 sz. a.** megjelenni sziveskedjenek, hol azok kicserélteinek és egyben az 1925. évi osztalék is kifizettetik. **Ugyanott a Debreceni bőripari és bőrkereskedelmi szövetkezet,** valamint a **„Kansz“ temetkezési vállalat** részjegyei is átvehetők.

— **Ügyvédi hir.** Dr *Jóna Kálmán* ügyvéd, irodáját áthelyezte Miklós-utca 23 szám alá, a volt lakáshivatali helyiségbe.

— **Molykár ellen** legnagyobb megóvó és beraktározó vállalat **Végh Gyula** Ferenc József-ut 4.

— **Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden ujságárusnál.**

Mutassa meg rossz fogát, müfogát **Váry János** fogmütermében Darabos-utca 18. szám alatt. Kollegium mögött.

Ha venni, vagy eladni akar, ha állást keres, a HAJDUFOLD hirdetéseinek biztos az eredmény

SZINHÁZ

Müsor:

Kedd, május 18: Kél a vetés, D) bérlet.
Szerda, május 19: Kél a vetés, B) bérlet.
Csütörtök, május 20: Kél a vetés, C) bérlet.

—

Kél a vetés

(Szinmü 3 felvonásban előjátékkal. Irta Pongrácz Kálmán. Bemutatta a Csokonai-szinház 1926. május 17-én.)

Az irodalmi müfajok koronájának általában a drámát szokták tekinteni. Nem azért, mintha a lyra és az epika a tiszta müvészet szempontjából csak kisebb fajsulyu értékeket nyujthatna és nyujtana, hanem azért, mert ennek az univerzális követelménynek a dráma arányiag a legnehezebb feltételek mellett kényszerül megfelelni. Hogy a sok közül csak a két legnehezebbet emlitsük: a lyrikusnak és epikusnak egész sereg olyan kifejezési mód és eszköz all rendelkezésére, amiről a drámairá már eleve kénytelen lemondani, mert ő az élet ezersipu orgonájának csak azon az egy valtozatán játszhatik csupán, amit az emberek a világról és önmagukról élőszóval valóban ki is szoktak mongani. A való életben soha ki nem mondott gondolatok, reflekziók, álmok aránytalanul nagyobb birodalmát teljes egészében a dalnokoknak és a mesemondóknak kénytelen át engedni, mert ha odatéved, drámája az életszerüségét s evvel együtt, legalább is mint dráma, létjogát veszíti.

Azután meg az ő iróasztala mellett állandóan ott áll egy könyörtelen zsarnok, akit a lyrikus és epikus még hiréből sem ösmer: a kronométer. A drámairó pegazusa este nyolc órakor avval a szigoru marschrutával rebben az ég felé, hogy minden szegét-sugát épen ugy bejárja, mint másfajta poéták, akiknek az óra nem ketyeg szüntelen a fülökbe, — de azért legkésőbb tizenegy órára anélkül érkezzék vissza a földre, hogy siettében akárhol is összezuzná magát. Egyszóval a drámairó az irásmüvészetben ahoz a rutinos ballerinához volna leginkább hasonlitható, aki pillangó könnyedséggel csapongja be az egész rivaldát, de ha éppen ugy kivánják, ugyanazt produkálja egy négyszögöl területen is.

A drámának főként ez a nagy irói virtuózitást feltételező természete magyarázza meg, hogy általában a legnagyobb irómüvészek is miért csak legutoljára próbálkoznak meg vele. Ha pedig valaki ezen a a meglehetősen általános érvényü szabályon mindjárt a legelső kisérletre olyan összinte nagy siker mellett teszi tul magát, mint *„Kél a vetés“* c. szinmüvével a huszéves Pongrácz Kálmán, — teljes felelősségérzésünk tudatában mondhatjuk ki rá, hogy az Isten is drámairónak teremtette. Erre vall különben az a gyöngéd és hangulatos eredeti magyar mese is, amelyre a szerző mondanivalóját bizta.

Egy felvidéki magyar mágnás család, amelyet a csehek otthonából és minden birtokából kitessékelnek előbb Budapesten, majd Párisban a maga keze és feje munkájára utalva, viszszaküzdi az élettől a korábbi gondtalan jólétet, de ezt is habozés nélkül veti kockára, mihelyt lelkére lehel az elárvult, de dicsőséges multjából ujra sarjadozó magyar élet halk hivó szava. Hüsége az elveszitett felvidéki birtokért bő kárpótlást nyujtó vitézi telkek kiérdemlésével nyeri el jutalmát.

Rövidre fogott lényegében ennyi a darab meséje, mert a cselekmény: a dráma mint minden jóravaló szinmüben, a „Kél a vetés“-ben sem a felületeken, hanem a lelkek mélyén zajlik és torlódik. Ezen a réven kerül a főhangsuly minden drámánál a *jellemzésre*. Tapasztalt, öreg rókák tudományát is nem egyszer kemény próbára tevő problémája lesz ez a drámairásnak örökre; és a husz éves szerző szinmüvéről ebben a vonatkozásban is csak a legnagyobb tisztelet hangján szólhatnak. A Tamás gróf, Bakonyi bankár, Kristen, a kisebbek közül a biró, az öreg szolga, a felirónő alakja bátor nagy vonalakkal megalkotott typusok, amelyek beérkezett neves iróinknak is becsületet szereznének. Némi következetlenség csak a Kovács ügyvéd és általaban a fő *női* szereplők jellemrajzában észlelhető: az ő révükön kerül a darabba bizonyos operettszerü lazaság is, ami azonban a nem kritikai tekintet előtt észrevétlenül sodródik bele a cselekmény kemény kézzel bogozott fonalába.

Ami a darab szinszerüségét illeti, e tekintetben a szép nagy közönség őszinte szivből fakadó sok sok kacaja, könnye, tapsa már előttünk kimondta a döntő szót. Az előjáték könnyek közzé is mosolyt keverő életszerüségét és a harmadik felvonás boros, mámoros, édes-bus magyar hangulatát azonban illik és jól esik külön is felemlitenünk.

A bemutató a szintársulat drámai együttesének egyik legambiciózusabb teljesitménye volt, a rendező *Bársony* Aladár odaadó gondjának sok gyöngéd jelével. Ő maga játszotta különben az öreg Szomolányi grófot is, meleg szivvel és magyar uri önmérsékléssel. *Halassy* Mariska, *Csapó* Mária és *Hermann* Manci szerepeik emlitett szervi fogyatkozása miatt nem nyujthattak annyit, amennyit tudtak és akartak volna. *Thuróczy* Gyula hajlékony, finom egyéniségével következetesebb és rokonszenvesebb alakot adott dr Kovács szerepében, mint amilyet kezéhez kapott. *Rajz, Kristóf*, mint mindig, most is kiváló erőknek bizonyultak. Az epizódszereplők közül *Halassyné, Tamás* Benő, mindenekfelett pedig az öreg János szolga alakjában *Juhász* nevét kell külön is dicsérettel kiemelnünk.

A darab szinrehozásáért a direkciót megillető legszebb elismerést a Pongrácz Kálmán ma induló karrierje fogja nyujtani, amely elé mi büszke és nyugodt bizakodással tekintünk. (*egy*).

Mozgószinházak közleményei

Kedd — Május hó 18-án

Apollo-mozgó

„Strandfotografusok“ 6 felvonásban Zoro és Huruval. A közszeretetnek örvendő két filmstart nem kell ajánlanunk a közönség figyelmébe. Kisérők: „A norvég fjordok“ tájkép, „Cilindert vegyenek“ burleszk.

Vigszinház

„A repülő autó“ Harry Piel utólérhetlen trükkökkel teljes filmje 6 felvonásban. Folyton a legérdekfeszitőbb trükkökkel tüzdelt meseszövés, amely teljesen hivatott egy jó estét szerezni a közönségnek. Kisérő: „Dachsteini jégbarlang“. Gyönyörü természeti tájkép 4 felvonásban.

Jönnek! „Bánatos utca“, „Fekete sárkány“, „A regiment gyöngye“ Reinhold Schünzell. „Mariposa a táncosnő“ Pola Negrivel és „Gyorsabb a viharnál“ Tom Mix-szel.

TESTEDZÉS

Dr Tóth Béla lett a Békessy Béla emlékverseny győztese

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) Kitünő rendezésben zajlott le a vasárnapi Békessy Béla emlékverseny. Most is, mint minden évben, az ország különböző részéből jöttek össze a legjobb vivók, hogy kardjukkal dicsőséget szerezzenek necsak maguknak, de clubjaiknak is. Képviseltette magát a fővárosi MAC, BEAC, Tiszti VC, Wesselényi VC, BBTE, Tisza VC, RAC és VAC. A vidékről pedig Miskolc, Pécs, Hódmezővásárhely, Vác és Debreeen.

Az elődöntő délelőtt volt a református gimnázium tornatermében

31 indulóval,

akik öt csoportba voltak beosztva. Az egyes csoportból az első kettő került a délutáni, az Arany Bika disztermében megtartott tizes döntőbe.

Maga a főverseny nagy és előkelő közönség előtt folyt le. Dr *Kötcsey* Sándor, a club elnökének üdvözlő beszéde utan vitéz *Lászlo* Miklós vegyes dandárparancsnok, ki a fővédnöki tisztséget elvállaló *Kormányzó* képviseletében jelent meg, megnyitotta a versenyt. Gyönyörü küzdelmek után a negyedszerre megtartott emlékverseny ezidei bajnoka

most már másodizben dr Tóth Péter (MAC) lett

7 győzelemmel. Először ugyanis 1923 ban dr *Posta* Sándor későbbi világbajnok védte a bajnokságot, 1924-ben dr *Tóth* Péter többszörös magyar bajnok, 1925-ben *Rády* József Magyarország ezévi bajnoka, mig az ezévi 1926-os bajnoka a versenynek ismét dr Tóth. Második lett ugyancsak 7 győzelemmel vitéz *Terstyánszky* Ödön MAC, aki a Tóthhal vivott holtversenyben 4:3-as asszója után maradt alul. 3. *Szécsy* László Tisza VC. 6 győzelemmel. 4. *Szelényi* Géza BBTE. 5. *Schrder* Gyula RAC 5—5 győzelemmel. 6, 7, 8 vitéz *Uhlarik* Jenő Wesselényi VC., *Kalnitzky* Gusztáv Békessy B. VC, *Dunay* András BBTE 4—4 győzelemmel. 9. Dr *Parrogh* Béla BEAC 3 győzelemmel. 10. *Gönczy* Gyula hódmezővásárhelyi TE 0 győzelemmel.

A verseny befejeztével az érmek és a tiszteletdijak kiosztására került a sor. Tiszteletdijat kaptak még a délelőtti elődöntőben elért szép eredményeiért *Gfellner* Antal Tiszti VC., *Kovács* Andor Tiszai VC., *Bogen* Albert Wesselényi VC., *Hadházy* Levente Békessy B. VC., *Ecke* Viktor Pécsi AC., *Misley* Károly BEAC és *Kőczy* Aladár MAC.

A verseny mintaszerü megrendezése a club agilis főtitkárának, *Majerszky* Bélának az érdeme.

A verseny végeztével jól sikerült társas vacsora volt az Arany Bika éttermében, ahol záróráig a legjobb hangulatban maradtak együtt a megjelentek.

—

A vasárnapi eredmények

NyTVE—DVSC 2:1 (1:1).
NyKISE—DTE 5:0 (2:0).

II. osztály

DMTE—Harmonia 11:2 (4:1).
D. Postás—DMOVE 4:0 (2:0.)
KISE—KTE 1:1 (1:0).

Fővárosi eredmények:

BEAC—NSC 4:0 (3:0).
VAC—UTE 2:1 (1:1),
Törekvés—ETB 5:1 (1:1).
Vasas—„33“ FC 3:3 (1:1).
FTC—III. ker. TVE 5:5 (2:1).

A kisvárdai Galambos ismételten győzött Budapesten. A BBTE egyórás versenyén fölényesen rázta le minden ellenfelét és 16755 méter lefutása után győztesként szakította a célszalagot. 2. Csekey 16599 m.

Jól sikerült a MASz keleti propaganda versenye. Gyors rendezéssen s népes mezőnyökkel rendezte a MASz keleti kerülete szezonnyitó versenyét, amelyen a keleti kerület legjobb atlétái vettek részt. Az ifjuságí versenyek a várakozáson mélyen alul sikerültek. A középiskolás atléták hiánya nagyon érezhető volt a versenyen. Annál szebb eredményeket értek el a szeniorok. Részletes eredmények:

Távolugrás: 1. Szokoly DGASE 629 cm. 2. Páter DEAC 622 cm, 3. Hadházy DEAC 612 cm. Hármasugrás: 1. Szokoly DGASE 1290 cm, 2. Király DEAC 1266 cm, 3. Stolp DGASE 1244 cm 100 m. sikfutás: 1. Szokoly DGASE 12 mp, 2. Király DEAC, 3. Nyáry DGASE. 400 m. sikfutás: 1. Barcsay DEAC 55.8 mp, 2. Majzik DEAC, 3. Pataky DGASE. 3000 m. sikfutás: 1. Gyulay DEAC 9 p 59 mp, (kerületi rekord) 2. Gégény NyTVE 10 p 2 mp. Gerelyvetés: 1. Gall DEAC 45 m 21 cm, 2. Rockenbauer DGASE 40 m 22 cm, 3. Kaltenbach DGASE. Helyből távolugrás: 1. Stolp DGASE 2 m 88 cm, 2. Kaltenbach 280 cm, 3. Antalfy DGASE 279 cm Rudugrás: 1. Király DGASE 332 cm, 2. Pucher DGASE, 3. Jánosy DEAC. Hadházy nem indult. Helyből magasugrás: 1. Kaltenbach DGASE 134 cm (kerületi rekord), 2. Tuster DGASE 131 cm, 3. Majzik DEAC 124 cm. 1000 m. sikfutás: 1. Gyulay DEAC 2 p 38 8 mp, (kerületi rekord), 2. Gégény NyTVE 2 p 58 mp. Sulydobás: 1. Stolp DGASE 11 m 97 cm. Diszkoszvetés: 1 Rockenbauer DGASE 39 m 45 cm (kerületi rekord) A versenyt ifjusági számok egészitették ki.

Felkérem a DKASE I. és ifjusági játékosokat, hogy a 18 án tartandó tréningen pontosan megjelenni szíveskedjenek. *Intéző.*

KÖZGAZDASÁG

Debreceni sertésvásár. A hétfői vásárban a középsertések piacára 666 darab sertést hajtottak fel. Kereslet élénk irányzat lanyha Árak élősulyban kilogrammonként: jóminőségü sertés 15–16 ezer, közepes 14—15 e er, silány 12 ezertől feljebb. A sovány sertések piacán nagy felhajtás mellett közepes volt a kereslet. Árak 15–16 ezer korona közötti mozogtak.

A TŐZSDE

A korona Zürichben: 0·0072.30

Zürich, május 17.

Zürichi zárlat:

Budapest 0,0072·30—0,0072.30, Páris 15.65—15.65, London 25.17—25·17, New-York 517¼—517, Brüsszel 15.40—15.40, Milánó 18.25—18.25, Amsterdam 208.10—208.10, Berlin 123·10—123.10, Bécs 73.05—73.05, Szófia 3.77½—3.77, Prága 15 32—15·32, Varsó 40—40, Belgrád 9.11—9.11, Bukarest 1.93—1.93.

Hivatalos devizaárfolyamok:

Angol font 347.380—349.380, belga frank 2124—21546, cseh korona 2111—2120 fél. dán korona 18745—18805, dinár 1254—1262½, dollár 71275—71575, francia frank 2162½—2192, holland forint 28700—28850, lengyel zloty 6850—6650, leu 263—273 leva 516—521, lira 2520—2580, német márka 16992—17042, osztrák schilling 10068—10102, norvég korona 15450—15500, svájci frank 13795—13845, svéd korona 19110—19170.

Gabonatőzsde

Hivatalos árak: Buza 76 os tv. 415—417,5, felső tv 412·5—415, lejérm. pestv. egyéb dunántuli 410—412, 77 es tv 420—422.5, felső tv 417,5—420, fehérm 415—417, pestv, egyéb dunántuli 415—417. 78 as tv. 422.5—425, felső tv. 420—422, fehérm. pestv, egyéb dunántuli 417—420, 79-es tv. 425—427, felső tv. 422—423, fehérm. pestv, dunántuli 420—422, rozs 232—235, takarmány árpa 240—250, zab 261—272, tengeri 202—205, buzakorpa 172,5—177.5.

A debreceniek találkozóhelye Budapest elsőrendü, modern családi szállója az

„ISTVÁN KIRÁLY" SZÁLLODA

VI., PODMANICZKY-UTCA 8. SZ

Mérsékelt árak, figyelmes kiszolgálás központi fütés, lift, meleg vizszolgáltatás, modern és kényelmet nyujtó berendezés. A nyugati pályaudvar közelében

CSAPÓ-UTCA 67.

BÁLINT JÓZSEF

asztalos

Ajánlja saját készitésü butorait.

Schiffer József

üvegcsiszoló és tükörgyártási telep

Csapó-utca 19. sz.

Forgács urifodrász

Arany János-utca 2.

Árlejtési hirdetmény.

Nyirmártonfalva község árlejtést hirdet egy vágóhidnak felépitésére, továbbá egy cselédlakás, mintegy 210 lapméter terülétü elavult zsindelytetőzetének kijavitására, nevezetesen kifoltozása és kátránnyal való bevonására. Az összes anyagokat vállalkozó adja. A terv és költségvetés a községi előljáróságnál megtekinthető. Vállalkozni óhajtók irásbeli zárt ajánlataikat **f. évi junius** hó **31**-ig a községi előljáróságnál nyujthatják be, egyidejüleg azonban 2,000.000 korona, azaz kettő millió korona óvadékot a község pénztárába befizetni tartoznak. A beérkezendő ajánlatok felett a község szabadon dönt, azonban Szabolcsmegye törvényhatóságának utólagos jóváhagyását fentartja, amire való tekintettel az érkezés tényleges foganatositása csak körülbelül a nyár végére vehető tervbe. Megjegyeztetik, hogy a vágóhid költségvetése 1030 aranykoronával zárul.

Kelt Nyirmártonfalván, 1926 május 15.

Előljáróság.

PERZSASZŐNYEG

jó és tartós minőségü már 800.000 koronás árban kapható vagy tetszésszerint rendelhető. Szőnyegek **nyári megóvását**, szakszerü javitását, **Vacuum szerinti portalanitását**, tisztitását, olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett vállal

Lőrincz szőnyegüzem

Szoboszlói-ut 11/B szám

BAGI ÉS TARSA

KABA

GÉPGYÁRA és HENGERMALMA

Telefon: 5, Sürgönycim: Bagi, Kaba.

Alapitva 1897. évben,

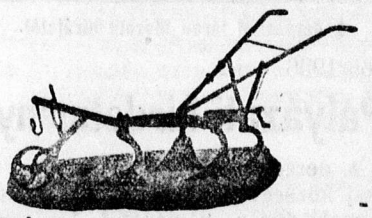

SZÁLLIT mindenféle **gazdasági gépeket**, javitott rendszerü csavaros **kapáló ekéi** a legelterjedtebbek, átalakit **magánjárókat**, készit **géptakatos-, rézöntő-, kazán-** és **autogénhegesztőmunkákat, malomhengerek csiszolását** és **rovátkolását.**

Kutfurási vállalata

teljes szavatossággal készit uj ártézi kutakat bármily mélységre, végez próbai furásokat és elapadt ártézi kutak rendbehozását.

A Stock motor- és ekegyár ker képv

Fáj a lába?

Ha fáj a lába, ugy használja már a kipróbált

kámforos Fortuna lábsót,

melyből 2—3 lábfürdő megszünteti a sok járás, álldogálás, sportolás és egyéb megerőltetésből keletkező lábfájásokat. Megszabaditja a legmakacsabb tyukszem és bőrkeményedésből, kámfortartalmánál fogva felfrissiti az izmokat és azonnal megszünteti a

!!! lábizzadást !!!

2 doboz ára postán a pénz előzetes beküldésével 25.000 K, utánvéttel 8.000 koronával több

Kapható: Főraktár Bodnár Jenő gyógyszertár Budapest, VII. Dob utca 80. Postán utánvét mellett. - **Rendelésnél hivatkozni e lappal**

Épület, butor- és lószerszám

vasalások, fournérek

BÉSZLER LAJOSNÁL

Széchenyi-utca 2. szám alatt.

Pénztár-blokk

öt féle betüjelzéssel

kapható bármily mennyiségben

lapunk kiadóhivatalában

Piac-utca 59. sz.

Kugligolyók

LIGNUM SANCTUM

fából, kuglibabák, billiárdgolyók és dákók, fakulacsok nagy raktára

Heller Jenő és Társa

faesztergályos iparvállalatának lerakatában

Széchenyi-utca 1. szám alatt.

Menjünk a

Magyar Ruhaipar-

hoz, Debrecen legnagyobb férfi ésfiu ruhaáruházába

Piac ucca (közvetlen a Bika-szálló épületében)

Telefon 13—35.

Olt jól és nagyon olcsón vásárolhatunk!

Sok kinzó fájdalomtól szabadul meg, ha lábait

ALPESI LÁBSÓval készitett fürdővel gondozza. Kámfor és fenyőkivonat tartalmu,

Egy nagy doboz ára 12 500 korona.

Kapható az összes gyógyszertárakban és drogeriákban.

Főraktár Magyarország részére Dr REX DROGERIA Debrecen, városház épület.

A PROHIRDETÉSEK

Lakás

Butorozott szobát keresek teljes ellátással középosztályhoz tartozó idősebb nőnél vagy gyermektelen házaspárnál. — Ajánlatokat a kiadóba kérek „Otthon" jeligére.

Egyszerű kis butorozott szoba ágynemű nélkül kiadó, Miklós-utca 21 48

Butorozott különbejáratu utcai szoba Szentanna-utcán uri embernek kiadó. Közelebbi cim a Hajdufüldnél. 64

Kiadó két vagy háromszobás lakás mellékhelyiségekkel. Teleki 45 109

Butorozott két szoba, egymásbanyiló különbejárattal kiadó Varga-utca 6 97

Háromszobás modern lakásomból kettőt albérletbe adok. Cimét és családtagjai számát „Belváros" jeligére kérem a kiadóba. 121

Különbejáratu butorozott szoba kiadó Péterfia-utca 60. 125

Modern nagyobb lakás — nagytemplomhoz közel — cserélése tárgyalható. Cim kiadóban. 134

Különbejáratu utcai butorozott szoba e hó végére kiadó Török Bálint-utca 25. 1021

Különbejáratu utcai butorozott szoba, villanyvilágitással jun us 1-re kiadó. Eötvös utca 48/a. 188

Három szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekből álló lakás központban átadó. Dr Halász, Piac 41. 41

Két szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló lakásomat elcseréln hasonlóval, esetleg kertben is. Varga-utca 26, szám. 143

Butorozott utcai szoba villannyal, központban azonnalra kiadó Hüvelyes utca 6. szám. 141

Ajánlat

Festékek, lakkok, firnisz, zománcok, legfinomabb szoba padlólakkok legolcsóbban kapható. Klein Vilmos Arany János 10. udvarban. 224

Legdivatosabb kalapok 80.000, ruhák legolcsóbban készülnek „Belvárosiban" Kossuth-utca 26. 811

Borotvák, ollók, hajvágógépek, kések, speciális javitása Bartha moderntil felszerelt müköszörüldéjében, legjobb acéláruk legolcsóbb árban. Széchenyi-utca 57. 400

Legujabb szalmakalapok nagy választékban olcsón kaphatók Matta Anna, Csemete-utca 10. 1020

Intelligens nő házvezetőnőnek, anyahelyettesnek vagy társalkodónőnek elmenne. Cim a kiadóban. 115

Tanyásbirtok haszonbérbe kiadó. Domb-u. 18. D. u. 2—4 óra közöti. 117

Raktárapasztás miatt. Valódi karlsbad porcellán ét-, teás- és altvinkészletek, vázák stb. legolcsóbban beszerezhetők Blattner Gyula cégnél, Royallal szemben Telefon 4—68. Alapitási év 1801. 223

Hóditani akar? A Földes-féle mandulakorpa ideális kéz- és arcápolószer. Laboratorium Hatvan-utca 11. 401

Kiadó Bocskay-kerti villa az állomás mellett egész nyárra gyümölcs- és szőlőterméssel, esetleg anélkül, négy szoba, konyha, üveges veranda, park. Értekezhetni Péterfia 1. szám. 88

Üzletbe szerény fizetésért füszerszakmában jártas nő elmenne. Ajánlatokat a kiadóba kérek „Szorgalmas" jeligére. 60

Sofförvizsgára szakszerüen, műhelygyakorlattal csak Kiss gépmühely sofföriskolája készit elő, dijtalan állásba helyezéssel. Erzsébet-utca 20. 78

Stingl, Wirth és más gyártmányu zongorák és pianinó előnyös áron beszerezhető Szendrő zongoraraktár Batthyány-utca 22. 86

Nyaralókat uri család elfogad Erdély legszebb vidékén, Tusnádon, Ertekezhetni lehet Török Bálint-utca 25, 965

Mérlegképes könyvelő, magyar-német levelező, órakönyvelést vállal. Révész László, Csillag-utca 87. 99

Jómenetelü cukrászüzem főutcán más vállalat miatt átadó. Cim a kiadóban. 102

Erdős kárpitos Simonffy 13. Kész heneserek, diványok kaphatók. Megrendelést, javitást jutányosan eszközöl. 484

Jó házi bor ó 11.000, uj 9000 korona az ünnepre Baross-utca 20. 110

Kiadó helyiség raktárnak vagy átalakitva lakásnak Teleki 45 108

Kiadó müvirágyár helyiség mühelynek, raktárnak, müteremnek vagy bérlő által átalakitható lakásnak, Rákóczi-u. 6. 89

Fajbaromfi és kelteto tojások kaphatók Libakert, Szegfü-utca 12 113

Tölgyfa, akácfa felvágva, hazaszállitva 46 ezer korona. Ölszámra vagy mázsára hasábosan kapható Rákóczi-u. 18 132

Kosztümök, kabátok, francia ruhák készitését jutányosan vállalom. Tanulólányt felveszek. Bara Julia Varga-u. 6, 128

Hatvan év óta fennálló legolcsóbb férfiszabó, ruhatisztitó és javitómühely. Szabó Lajos (Csikes utóda) Török Bálint-utca 5. szám. 107

Paplant varrni házhoz megyek. Meghivást „Paplan" jeligére kiadóba kérek. 136

Lillafüred klimatikus helyen, nyaralót kitünő családias ellátással elfogadok. Bővebbet Szappanos-utca 16. 189

Kerti karosszékek, sétány részére készült, de visszamaradt, elismert legjobb kivitelben és minőségben, kovácsolt csőből és autogénhegesztve mig a készlet tart önköltségi árban beszerezhetők Vasbutorgyár Részvénytársaságnál. 144

Haszonbérbe adok az Ondódon Kádár-dülőben tizenegy kat. hold 539 négyszögöl szántóföldet Cim a kiadóban 145

UNIO-RADIO

Debrecen legdusabb radió-felszerelési üzlete. — Vásárlás előtt okvetlen keresse fel — Képes árjegyzékünk komoly érdeklődőknek dijtalan. Részletfiz. kedvezmény.

HUNYADI-UTCA 14. SZ.

Poloska,
svábbogár, patkány, egér
biztosan kiirtható szab. irtószerekkel.
Nagyon olcsón kaphatók
STERN festéküzletében
Piac-utca 10. sz. Bikával szemben.

BUTOROK

elismerten legjobb minőségben, eredeti gyári áron szerezhetők be a
Debreceni Faipar R.-T.
városi üzletében
Király-utca 4. szám.
Kedvező fizetési feltételek!

Kereslet

Tenniszpályát bérbe vennék. Cim a kiadóban. 76

Kölcsönvennék tiz millió koronát havi ötszázezer kamatra. Megbizottam cime a kiadóhivatalban. 104

Házmesternek felvételik tisztességes magános nő. Károly Ferenc József-ut 13. szám alatt. Jelentkezni hétfő reggeltől lehet. 112

Gyermektelen házaspár házmesternek felvételik Komlóssy-ut 30. alatt. 111

Egy jó munkás borbélysegédet benkoszt, lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos borbély Hajduböszörmény, Ujvárosi-utca 116

Fényező gyakorlott vezetőerő mesternek alkalmazást nyerhet. Cim a kiadóhivatalban. 127

Varrólányok felvételnek Csendes és Emmy női divatszalonban. 133

Fiatal fodrászsegéd felvételik. Reményi, Csapó-utca 56 137

Rugligolyók, kuglibábok

legjobb minőségü külföldi faanyagból készülnek, legolcsóbban beszerezhetők
Könyves Tóth Antal
első debreceni villanyerőre berendezett oooo esztergályos mühelyében oooo
Rákóczi-utca 14. szám.

Szabó János
uridivat és egyenruha szabósága
elvállal fazonmunkákat is
Debreceni ref. püspöki palotában
a Nagytemplommal szemben.

Eladás

Eladók : antik szekrény, irásasztal és egyszerübb különféle butorok. Jókai utca 1. szám. 73

Eladó Cserepes-utca 7. számu ház azonnali lakással 70 millióért. 72

Tiz szövőszék teljesen felszerelve eladó vagy szakember társat keresek. Széchenyi-ut a 23. Katz. 84

Eladó benzinmotor 6 lóerős, bőrvarró sima centrálbobin varrógép Aczél-utca 37 968

Magános cséplőszekrény, Marschall-gyártmány 1100 mm. eladó. Értekezhetni lehet Mezőgazdáknál, Hunyadi-utca 13. szám alatt. 95

Egy jókarban levő fekete, használt Eszterházy olajtengelyes kocsi egy és két lóra eladó Piac-utca 68, üzletben. 129

Köztudomásu már, hogy a
nyugalmazott főtisztviselőkből
alakult
„TŰZ"
fütőanyagkereskedelmi vállalat
Püspöki palota I. em. 22
(Nagytemplom felöl)
Telefon 353.
a
legolcsóbb
tüzelőanyag beszerzési forrás.

Akác szerszámfák, két-hárommétteresek, husztól ötven centi átmérőjüek eladók. Engel, Piac-utca 44. számu ékszerüzletben. 118

Eladó egy 3-as számu pénzszekrény (cassa). Telefon 193. 119

Eladó antik tükör nagy aranyrámás és egy likőrasztalka. Telefon 193 120

Deszkából készült fáskamara olcsón eladó Ajtó utca 2 114

Egy teljesen jókarban lévő gramofon lemezekkel elutazás miatt jutányosan eladó Ispotály-utca 3. 105

Eötvös-utca 57. számnál bontásból kikerült 6 drb szép ajtó eladó. 181

Eladó 15 kh. kötelesi feketeföld elsőrendü gazdasági épületekkel. Értekezhetni Kossuth-utca 9. Házmesternél 130

Erzsébet-utca 21. számu családi ház eladó 126

Üvegszekrény (vitrin) eladó Maróthy Gy.-utca 3. 123

Talyiga, igen szép. féderes, alig használt eladó Cegléd-utca 7 135

A derecskei járás főszolgabirájától.

765/1926. szám.

Pályázati hirdetmény.

A derecskei járáshoz tartozó Pocsaj községben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása a 141.000—1924. B. M. számu rendeletben megállapitott illetmények.

Pályázati határidő: 1926 május 31-én.

A pályázati kérvényhez csatolni kell a képesitést igazoló, valamint az erkölcsi és politikai tekintetben való megbizhatóságra és a forradalmak alatti magatartásra vonatkozó, végül az eddigi működésről szóló bizonyitványokat.

Hiányosan szerelt vagy elkésve érkezett pályázatokat mellőzök.

A választás iránt külön intézkedem.

Dr Marlay sk.
főszolgabiró.

Percel Miklós
az uri világ müvész-fotografusa Péterfia-utca 76. szám I. em.

A
DEBRECENI BŐRIPARI ÉS BŐRKERESKEDELMI SZÖVETKEZET
CIPŐÜZLETE
CSAPÓ-UTCA 4. SZÁM ALATT

Okvetlenül keresse fel! — Okvetlenül keresse fel!

a Takarék és Hitelintézet székházában **megnyilt.** Elsőrendü tartós cipők, nagy választékban. Szavatolt saját gyártmány. Minden igénynek megfelelő áruk. **Olcsó árak!**

Permetezőgépek

valódi Vermorel, Sistem Vermorel, Veréb-féle „Sugár" s minden szőlő- és mezőgazdasági cikkek nagy lerakata
SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedés **Debrecen, Piac-utca 23.** Telefon 6. szám

Permetezéshez
legtökéletesebb és legolcsóbb a **Veréb István** által **Debrecen, Szappanos-utca 10 sz** alatt **már 29 éve** gyártott **legujabb szab.**
„Sugár" permetező.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59.
Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat RT.